

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 509/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti **INTERBLUE GROUP (EUROPE) AG**, Untermüli 11, Zug, Švajčiarsko, DIČ: CH17030337228, zastúpenej **URBAN & PARTNERS s.r.o.**, advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti uzneseniam Mestského súdu Bratislava IV č. k. B1-12C/120/2016-2848 z 18. februára 2025 a sp. zn. B1-12C/120/2016 z 5. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označenými uzneseniami mestského súdu o výške trov konania, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Taktiež navrhuje dočasné odloženie vykonateľnosti napadnutých uznesení postupom podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) do právoplatnosti uznesenia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky zo 17. januára 2025 pod sp. zn. Rvp 147/2025, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že bývalý Okresný súd Bratislava I rozsudkom sp. zn. 12C/120/2016 z 1. decembra 2020 zamietol žalobu sťažovateľky, ktorou

sa od žalovanej Slovenskej republiky – Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“) – domáhala zaplatenia 34 643 000 eur s príslušenstvom, a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8Co/103/2021 z 18. januára 2022 bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 1. decembra 2020 a žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3Obdo/42/2022 z 30. septembra 2024 dovolanie sťažovateľky odmietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu o výške trov konania, ktorým mestský súd zaviazal sťažovateľku k povinnosti nahradiť procesne úspešnej žalovanej trovy konania vo výške 2 280 147,66 eur, ako aj proti rozhodnutiu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky (a sťažnosti žalovanej) proti tomuto uzneseniu. Pri výpočte trov právneho zastúpenia mestský súd vychádzal z tarifnej hodnoty predmetu sporu (34 643 000 eur) a priznal odmenu za 21 úkonov právnej služby.

4. Sťažovateľka namieta priznanie odmeny za úkony: vyjadrenie žalovanej zo 14. decembra 2018, vyjadrenie žalovanej zo 4. septembra 2020 a vyjadrenie žalovanej z 13. septembra 2021, keďže podľa jej názoru sú to úkony nadbytočné, nehospodárne, účelovo a zbytočne navyšujúce trovy konania, ktoré nespĺňajú atribúty vymedzené v § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a to najmä účelnosť a odôvodnenosť. Zastáva názor, že napadnuté uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou je vágne pre neuvedenie dôvodov účelnosti priznaných úkonov právnej služby. Argumentuje aj výškou predmetu sporu, pre ktorú mala vyššia súdna úradníčka posudzovať účelnosť, odôvodnenosť a hospodárnosť úkonov posudzovať s vyššou mierou. Poukazuje aj na možné zneužitie práva na právnu pomoc na úkor protistrany, ak žalovaná, disponujúca vlastným právnym odborom, bola v konaní zastúpená externou advokátskou kanceláriou.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý súdny proces a vlastníckeho práva sťažovateľky tým, že mestský súd vyčísľujúci trovy konania (i) v rozpore s § 251 CSP priznal žalovanej tri úkony právnej služby, (ii) neodôvodnil priznanie každého úkonu právnej služby, a (iii) nedostatočným spôsobom sa zaoberal jej argumentáciou, najmä pokiaľ ide o námietku neúčelnosti právneho zastúpenia externou advokátskou kanceláriou.

6. Ústavný súd sa najskôr zaoberal tým, či má právomoc preskúmať obidva napadnuté uznesenia. V súvislosti s namietaným porušením označených práv uznesením mestského súdu vydaným vyššou súdnou úradníčkou poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Konštatuje preto, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutia vyššej súdnej úradníčky, keďže podanú sťažnosť prejednal a rozhodol o nej súd prvej inštancie, ktorého súdny úradník napadnuté rozhodnutie vydal (§ 248 CSP). Z uvedeného dôvodu ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu vyššej súdnej úradníčky z 18. februára 2025 namietajúcu porušenie označených práv odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na ich prerokovanie (bod 1 výroku uznesenia).

7. Z tohto dôvodu ústavný súd bude posudzovať opodstatnenosť ústavnej sťažnosti len vo vzťahu k uzneseniu mestského súdu vydaného sudkyňou z 5. júna 2025.

8. Sťažovateľka zastáva názor, že tri v ústavnej sťažnosti špecifikované výdavky protistrany (z 21 priznaných právnych úkonov) v konaní nenaplnili všetky zákonné definičné znaky predpokladané v § 251 CSP (najmä pokiaľ ide o odôvodnenosť výdavkov a ich účelne vynaloženie), čím stavia ústavný súd do pozície, aby prehodnocoval rozhodnutie mestského súdu o účelnosti a hospodárnosti uplatnených a priznaných trov konania. Ústavný súd – zameriavajúci sa primárne na identifikovanie extrémnych vybočení v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov – nie je ďalšou akoby opravnou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov o výške trov konania. Prepočítavanie trov v „tretom stupni konania“ preto nie je a ani nemôže byť úlohou ústavných súdov.

9. Z naznačených dôvodov je východiskom ústavnoprávneho prieskumu napadnutého uznesenia vydaného sudkyňou obsah námietok sťažovateľky prezentovaných v sťažnosti proti rozhodnutiu vyššej súdnej úradníčky. Úlohou ústavného súdu v rámci rozhodovania o ústavnej sťažnosti je tak posúdenie, či kvalita odôvodnenia zamietavého uznesenia vydaného sudkyňou vyhovuje ústavnoprávnym požiadavkám vyplývajúcim z jeho judikatúry, konkrétne v tom, či napadnuté súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty sťažovateľky a dostala jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (m. m. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/00, III. ÚS 200/09).

10. Ústavný súd v okolnostiach prípadu po oboznámení sa s napadnutými rozhodnutiami, ktoré posudzoval vo vzájomnej súvislosti nezistil žiadny dôvod na záver, že by mestský súd procesné ustanovenie § 251 CSP aplikoval ústavne nekonformným spôsobom a v rozpore s právami vyplývajúcimi z označených článkov ústavy, listiny či dohovoru. Mestský súd v bode 11 napadnutého uznesenia z 5. júna 2025 preskúmateľným spôsobom uviedol krátky opis obsahu troch posudzovaných úkonov právnej služby žalovanej a konkrétne dôvody účelnosti a odôvodnenosti vynaložených úkonov, na základe ktorých tieto považoval za trov konania.

11. V tejto súvislosti sa žiada dodať, že záver mestského súdu o účelnosti procesných podaní protistrany (ale aj podaní sťažovateľky) v tomto civilnom sporovom konaní vníma ústavný súd aj ako konkrétnu reflexiu princípu kontradiktórnosti a naplno využitej možnosti oboch strán sporu podrobiť procesnej „debate“ všetko, čo vyšlo najavo v konaní. Z charakteristiky posudzovaných úkonov vyplýva, že obe strany vzájomne reagovali na realizáciu vlastných procesných oprávnení. Za tohto stavu ústavný súd nevidí žiaden dôvod, pre ktorý by nebolo možné považovať predmetné výdavky žalovanej strany za nevyhnutné na riadne bránenie svojho práva v kontradiktórnom konaní, a to najmä pokiaľ aj sťažovateľka v obdobnej miere realizovala v civilnom sporovom konaní jej zákonom priznané procesné oprávnenia.

12. Mestský súd skúmal aj argument týkajúci sa absencie dôvodov pri pozitívom výpočte priznanej odmeny za úkony právnej služby právneho zástupcu žalovanej (v bode 3 uznesenia vyššej súdnej úradníčky), avšak k záveru o jeho dôvodnosti nedospel (bod 12 napadnutého uznesenia sudkyne). Na tomto závere mestského súdu ústavný súd nepozoruje známky svojvôle, na ktorú by bolo potrebné reagovať kasačnou intervenciou ústavného súdu. Ústavný súd k tomu dodáva, že pokiaľ však mala sťažovateľka konkrétne a relevantné pochybnosti o nesprávnom prieskume naplnenia normatívnych predpokladov vyžadovaných v § 251 CSP vyššou súdnou úradníčkou, a to aj voči

ostatným (zvyšným) úkonom právnej služby, bolo na mieste takto argumentovať v sťažnosti pred mestským súdom. Až prípadné, pre sťažovateľku neúspešne/negatívne vyhodnotenie uvedenej argumentácie sudkyňou konajúcou a rozhodujúcou o sťažnosti v napadnutom uznesení by bolo podkladom ústavnoprávneho prieskumu.

13. Napokon v otázke priznania náhrady trov právneho zastúpenia štátu vybaveného vlastným odborným právnym aparátom a aj napriek tomu v civilnom sporovom konaní zastúpeného externou advokátskou kanceláriou sťažovateľka argumentovala neúčelnosťou vynaložených trov, navyše až zneužitím práva na právnu pomoc na úkor sťažovateľky. Naproti tomu mestský súd v bode 13 napadnutého uznesenia, citujúci uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo 16/2014 z 29. septembra 2015 uprednostnil slobodnú voľbu nechať sa v konaní zastúpiť advokátom, nemožnosť sankcionovania strany nepriznaním odmeny advokáta s odkazom na možnosť bránenia sa stranou samotnou, neprimeranú diskrimináciu a rozpor s princípom rovnosti strán konania.

14. Podľa ústavného súdu ani tento záver mestského súdu nie je svojvoľný a ústavne neudržateľný. V tejto súvislosti možno na podporu posudzovaného úsudku mestského súdu poukázať na skôr vyslovené právne závery ústavného súdu v uznesení č. k. IV. ÚS 284/2023-13 z 23. mája 2023 príznačné pre svoj zdržanlivý prístupom k nastolenej otázke, ktoré primerane priliehajú na právnu vec sťažovateľky: „*Ústavný súd zo svojej pozície súdneho orgánu ochrany ústavnosti nepovažuje za vhodné hodnotiť dôvodnosť a nevyhnutnosť potreby štátneho orgánu konajúceho v mene štátu nechať sa v súdnom spore zastúpiť advokátom, a nie vlastným zamestnancom s právnym vzdelaním. Do takéhoto rozhodnutia vstupuje viacero okolností vyplývajúcich z faktických organizačných a ekonomických pomerov toho-ktorého štátneho orgánu. O týchto pomeroch majú (resp. za bežných podmienok by mali mať) najlepšiu vedomosť osoby konajúce v ich mene, ktoré v konečnom dôsledku nesú manažérsku, resp. inú právnu zodpovednosť za rozhodnutia. Ak štát vystupuje ako „každý“, teda v súkromnoprávných vzťahoch, patrí mu právo na právnu pomoc zaručené v čl. 47 ods. 3 ústavy. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania (II. ÚS 78/03). Nie je vopred vylúčené, že v takýchto prípadoch zverenie zastupovania advokátovi môže byť v konečnom dôsledku hospodárnejšie a starostlivejšie voči štátu, keďže advokát je na rozdiel od „právneho odboru“ odborný poskytovateľ právne služby so širšie koncipovanou zodpovednosťou za spôsobenú škodu (na rozdiel od štátneho zamestnanca, ktorého zodpovednosť je podstatne obmedzená, porov. § 166 zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).“*

15. Ústavný súd na podklade uvedených dôvodov uzatvára, že odôvodnenie napadnutého uznesenia vydaného sudkyňou plne zodpovedá požiadavkám na odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplývajúcim zo základného práva na súdnu ochranu i z práva na spravodlivé súdne konanie. Absencia konštatovania porušenia označených práv na súdnu ochranu bráni ústavnému súdu vysloviť porušenie označených práv na ochranu majetku. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní neidentifikoval žiadne signály odôvodňujúce úvahu o možnom vyhovení tejto časti ústavnej sťažnosti po jej prijatí na ďalšie konanie, odmietol ju ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (výrok I tohto uznesenia).

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu

ústavný súd nemohol vyhovieť ani návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutých uznesení mestského súdu (výrok II tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu